

Hormonpótlás emlőrákot követő korai petefészek kimerülésben

Jakab Attila

Debreceni Egyetem KK Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika, Debrecen

A hatékony kezeléseknek köszönhetően a reprodukciós korban lévő ráktúlélő nők aránya növekszik, a daganatok között vezető helyen az emlőrák szerepel. Az onkológiai kezelés azonban nem ritkán gonadotoxikus, mely korai ovárium kimerüléshez, a fertilitás elvesztéséhez vezethet. A krónikus ösztrogénhiány egészségkárosító következményei (csonttritkulás, kardiovaszkuláris kockázat) a várható élettartamot megrövidítik, megelőzésükre az ösztrogénpótló terápia hatékony, de előzményi emlőkarcinómában konvencionálisan ellenjavallt. A megfigyeléses vizsgálatok metaanalízise során azonban nem találtak additív kockázatot recidívák tekintetében. Az ösztrogén kezeléssel kapcsolatos randomizált vizsgálatok (HABITS, Stockholm Trial) idő előtti leállítása megerősíteni látszott az aggodalmakat, de az adatok további elemzése inkonklúzív eredménnyel zárult. A menopauzális hormonterápiával kapcsolatos randomizált tanulmányok (WHI, Million Women's Study) sem tudták megerősíteni az ösztrogén

oki szerepét a de novo emlőrakkal kapcsolatosan, sőt, a kockázat fokozódását csak azoknál tudták igazolni, akik az endometrium védelmére gesztogén oppozícióban is részesültek. A tibolon igazoltan csökkenti az emlődenzitását és a de novo emlőrák kialakulásának kockázatát (LIFT study). A gyógyult emlőrák után tibolonnal kezelt betegek vizsgálata (LIBERATE) a recidiva kockázat fokozódás miatt szintén leállításra került, azonban a későbbi elemzések rámutattak a receptorstátusz és az adjuváns kezelés kockázatmódosító szerepére. További eredményekig a kisdózisú tibolon kezelés csak relatíve kontraindikált, egyelőre a kockázat/haszon egyéni mérlegelése alapján javasolt dönteni. Ösztrogén receptor negatív, gyógyult emlőrákot követően alkalmazott ösztrogénpótlás esetén a szisztémás gesztogén kezelés dózisének minimalizálása javasolt. Az előadásban a fenti ismeretek részletes ismertetésén túl a gyakorlati alkalmazásra is javaslatot teszünk.